

MORJENS

Autohistoriallinen Seura ry

2 / 2020

www.TORAFORS.com

+358 (0)50 358 5800 - order@torafors.fi

Kaikki hinnat sis. ALV24%

Siirrettävä saksinostin 2800kg

Siirrettävä saksinostin erillisellä hydraulisella ja kahdella voimakkaalla sylinterillä. Tarjoaa täydellisen työskentelykorkeuden korjauksiin, renkaanvaihtoon, peltitoihin, pesuun/kulotukseen ym.

Nostokyyky: 2800kg
Maksiminostokorkeus: 1330mm
Ajoneuvon leveys: max. 2400mm
Ajoneuvon akseliväli: max. 3000mm
Nosto-/lasku-aika: <35sek.
Mitat: 2630x1787x110 mm
Paino: 480kg

1990€
tuotenro 506345

Huoltonostin 3000kg

Nostokorkeus: 110-1000 mm
Sähköohjattu turvalukkojärjestelmä.
Nosto-/lasku-aika: 30sek.
Lähtöjännite: 230V
Koko (Pxl.kx) 1935x1700x110mm

1990€
tuotenro 498003

189€

tuotenro 509658

Satinointikone 1100W

Teräksen, alumiinin, puun ym. materiaalien pinnanmuokkaustyökalu maalin ja ruosteen poistamiseen, korkeaan puhdistukseen, hiontaan, satinointiin, mattaukseen ja kiillotukseen.

1199€
tuotenro 511050

Englanninpyörä

Mukana 5kpl karkaistuja alarullia.
Maks. poltin paksuus 1,5mm
Käsitävyys: 700mm. Työkorkeus: 1150mm.
Kok. korkeus: 1400mm. Paino: 126kg

730€

tuotenro 511047

Kutistus- / venytyskone

Maks. teräspelti: 1,2mm. Maks. alumiinipelti: 1,5mm
Käsitävyys: 208mm. Paino: 40kg. Sisältää jalustan.

549€

tuotenro 512788

Auton siirtonostimet (mekaaniset dollyt)

Sarja sisältää neljä mekaanista auton siirtovälinä / nostinta autojen helppoon liikutteluun. Nostimien alumiinirullat sijoitetaan auton pyörien eteen ja taakse jonka jälkeen polkimien avulla pyörät nostetaan yksi kerrallaan ilmaan.

Uusi parannettu malli ilman hydraulikkaa, mekaanisilla lukoilta - ei vuotavia osia! Maksimipaino yhtä nostinta kohden: 680kg. Renkaan enimmäisleveys: 325mm. Nostimien rullien etäisyys: 320-720mm. Mukana säilytysteline.

Autotallin sisustus (hopea/musta)

Toimitussisältö:
1kpl työkalukaappi / korkea
3kpl yläkaappi (2 x kaasujousitetut luukut, 1 x rulo)
3kpl alakaappi (1 x laatikot, 1 x kaappi & 1 x roskis/paperiteline)
1kpl ruostamaton pöytätaso 2041,5x463x38mm
1kpl työkalutaulut
Työtason korkeus: 946 mm
Kokonaismitat: 2955x2000x460mm

1499€
tuotenro 496769

Huom! ei sisällä kuvissa näkyviä työkaluja ja tarvikkeita.

139€

tuotenro 495091

Putkenporausteline

Putkenporausteline teräs-, rst- & alumiiniputkien lovenamiseen hitsausta varten. Putken halkaisija: 19-63,5mm

Hinnat voimassa toistaiseksi, oikeudet muutoksiin pidätetään.

PÄÄKIRJOITUS

Markku Pellinen

Autohistoriallinen Seura ry

Tämän vuoden ensimmäisessä numerossa kerroin uusista vakituksista avustajista. Jo tässä numerossa pari heistä on kirjoittanut. **Juhani Halmeenmäki** kertoo auton talvisäilöstä ottamisesta ja mitä on hyvä painaa mieleen. **Nils Tigerstedtin** aihe on lumeton, mutta niin onnistunut Talviajomme.

Yksi kiinnostava aihe on Mobilian järjestämä Tieliikenteen kulttuuriperinnön pyöreän pöydän palaveri, josta olisi voinut kirjoittaa paljon enemmän. **Jyrki Meron** kirjoitus otsikolla Väärin harrastettu vie lukijan 60-70 -lukujen Portugaliin, jossa Jyrki asui ennen Neilikkavallankumousta, vallankumouksen aikana ja vallankumouksen jälkeen. Kuvaus harrastuksesta sekä elämänmenosta aikoihin. **Lasse Mäkelän** tietoisuus Vedetön jäähdytinneste kiinnostaa varmasti monia. Lassehan kertoo paljon lisää, kunhan otat yhteyttä.

Lupasimme lisää muutoksia lehtemme. Ja totta tosiaan tästä numerosta alkaen Morjens ilmestyy kolme kertaa vuodessa nyt A4-kokoisena. Saamme reilusti lisää painopintaa, suurempia kuvia, parempaa ulkoasua ja monia muita etuja. Mainokset ovat näyttävämpiä, mutta hinnat kohtuullisia. Jos haluat lisää tietoa mainoksista, niin toimitus mielellään lähettää sinulle mediakortin, jossa on kaikki tärkeä tieto ilmoittajille ja joka helpottaa mainosten suunnittelua. Mediakortti löytyy myös kotisivulta. Lisäksi tarjoamme rajallista suunnitteluapua.

Vielä lisäksi, olemme siirtäneet kaikki alusta eli vuodesta 2008 alkaen ilmestyneet Morjensit Autohistoriallisen Seuran kotisivulle ”Lehti jäsenille”, josta ne ovat sähköisesti luettavissa salasanan takana. Jos olet unohtanut salasanan, tiedustele jäsenasiain hoitajalta tai lehden toimituksesta. Numero 1 Jäsen- ja kalustoluettelo pysyy A5-kokoisena ja se jaetaan vain painettuna.

Koronavirus koettelee myös meitä. Elämme kovia aikoja ystävät.

Markku Pellinen

Sisällysluettelo

Tieliikenteen
kulttuuriperinnön
pyöreä pöytä -seminaari..... 4

Puheenjohtajalta 6

Muutoksia
katsastusväleihin 7

AHS:n Talviajot
ilman lunta ja jäätä..... 8

Väärin harrastettu 11

Nils Tigerstedt 18

Pyörät pyörimään 23

Kokemuksia AHS:n
Tee-se-itse -kokeilupäivistä ... 24

Kesäretki klassikkoautoilla.... 26

Tankit täyteen-näyttelyn
avajaiset Mobiliassa 30

AHS:n tapahtumia..... 34

MORJENS

Toimituksen osoite:
Ojatie 2 A, 01800 Klaukkala
morjens@autohistoriallinenseura.fi
0500 408 448, 040 562 0465

Vastaava toimittaja: Markku Pellinen

Toimitus: Jyrki Mero,
Claes von Ungern-Sternberg

Vakituiset avustajat:
Juhani Halmeenmäki,
Jussi Muotiala,
Nils Tigerstedt

Avustajat tässä numerossa:
Stig Fagerstedt, Lea Lahti, Lasse Mäkelä

Toimitussihteeri:
Anitta Pellinen

Ilmoitukset:
morjens@autohistoriallinenseura.fi
040 562 0465

Ulkoasu: Tiina Lemmola
tiina.lemmola@gmail.com

Painopaikka: NurmiPrint Oy

Julkaisija: Autohistoriallinen Seura ry

Ilmoitushinnat (sivu A4):

Takasisivu	225 €
Kokosisivu	180 €
1/2 sivua	130 €
1/3 sivua	105 €
1/4 sivua	90 €
1/8 sivua	50 €
1/16 s. jäsenille	(maksuton)
Jatkuva ilmoitus	-15 %
Laskutus alv	0 %
Nro1 (sivu A5)	-15 %

Seuraava lehti ilmestyy syyskuun lopussa.
Aineistot 28.8. mennessä:
morjens@autohistoriallinenseura.fi

ISSN 2242-5454

Kannen kuva:
Stanislav Voronin

Tieliikenteen kulttuuriperinnön pyöreä pöytä -seminaari

Tieliikenteen valtakunnallinen vastuumuseo Mobilia järjesti 7.3.2020 keskustelutilaisuuden pohtimaan tieliikenteen kulttuuriperinnön ja historiallisten ajoneuvojen käytön tulevaisuutta. Seminaariin osallistui pari tusinaa henkilöä eri harrasteyhdistyksistä, Autohistoriallisesta Seurasta **Hans Brummer** ja **Markku Pellinen**.

Vetäjinä ja keskustelun alustajina toimivat projektipäällikkö **Anni Antila**, amanuenssi **Mikko Pentti** sekä Museoviraston erikoistutkija **Hannu Matikka**. Mobilia-säätiön puolesta tilaisuuden avasi museonjohtaja **Heidi Rytty**.

FIVA (Fédération Internationale des Véhicules Anciens) määrittää historiallisen ajoneuvon mekaanisesti liikkuvaksi maantieajoneuvoksi: joka on vähintään 30 vuotta vanha; joka on säilytetty ja ylläpidetty historiallisesti oikeanlaisessa kunnossa; jota ei käytetä päivittäisessä liikenteessä; ja mikä on siksi osa meidän teknillistä ja kulttuurista perintöämme.

FIVA:n historiallisen ajoneuvon määritelmä on huomattavasti väljem-

pi kuin Museoajoneuvokäsité Suomen lainsäädännössä. Olisi hyvä, että myös Suomessa mentäisiin FIVA:n määrittelemään suuntaan. On tärkeää tunnistaa ajoneuvon elinjakson aikainen muuntuminen ja historiaan liittyvien muutosten arvo osana ajoneuvon tarinaa.

Historialliset ajoneuvot kulttuuriesineinä

Anni Antila kertoi ajoneuvoihin liittyvistä kulttuurihistoriallisista arvoista, arvottamisesta sekä historiallisen ajoneuvon käsitteestä. Historialliset arvot liittyvät ajoneuvon ilmentämiin tietoihin ja havaintoihin sen suunnittelusta, valmistuksesta, käytöstä, käyttöjakson muutoksista, korjauksista sekä dynaamisista ominaisuuksista. Tällä tavoin historiallinen ajoneuvo on autenttinen todistuskappale omasta historiastaan.

Anni Antilan toinen esitys käsiteli ajoneuvoon liittyvien historiallisten arvojen säilyttämistä huollon ja kunnostuksen yhteydessä. Ajoneuvo on lähtökohtaisesti tarkoitettu liikkuvaksi esineeksi, joka liikkeensä kaut-

ta täyttää tehtävänsä. On siis perusteltua pyrkiä saattamaan historialliset ajoneuvot käyttökuntoisiksi ja liikennekelpoiksi. Liikenteessä harkitusti käytetty ajoneuvo ylläpitää tieliikenteen elävää kulttuuriperintöä tavalla, johon mikään tallenne ei kykene.

Maastavienttikysymys

Hannu Matikka selvitti historiallisia ajoneuvoja koskevaa kansallista maastavienttilupaa, joka koskee yli 75 vuotta vanhoja suomalaisia sekä yli 75 vuotta vanhoja, vähintään 50 vuotta Suomessa olleita kulkuneuvoja ja kuljetusvälineitä. Suomessa ei ole olemassa tieteelliseltä, taiteelliselta tai kulttuurihistorialliselta kannalta erityisiä syitä kieltoon. Lähtökohtaisesti Museoviraston täytyy pystyä perustelemaan lain nojalla, miksi lupaa maastavientiin ei myönnetä, vaikka laissa mainittu edellytys täytyisikin. Tulli kuitenkin voi vaatia ajoneuvolta Museoviraston kirjallista lupaa, vaikka maastavienti olisi vain lyhytaikainen. Vanhan ajoneuvon aihio voi myös kohdata yllättäviä vaikeuksia,

koska tulli saattaa vedota vaadittavaan romun maastavientilupaan. Toisaalta yksityisen omaisuuden perustuslaillinen suoja on vahva turvaamaan yksilön oikeuden.

Mikko Pentin katsaukset

Ensimmäinen luento käsitteli *perineajoneuvorekisterin ja valtionavustusten asiantuntijalautakuntien* työtä. Kommenteissa pohdittiin motivaatiotekijöitä ja todettiin, että esimerkiksi valtionavustuksien jaossa voidaan perinnerekisteriin valittu ajoneuvo asettaa etusijalle. Harrastajien tietämystä tulee lisätä mm. ajoneuvon käyttöön ja ylläpitoon liittyvien rajoitusten pelon vuoksi.

Pentti kertoi myös *historiallisten ajoneuvojen tietosisällöistä* ja mahdollisuuksista löytää tiettyyn ajoneuvo-yksilöön liittyvää luotettavaa tietoa. Moottoriajoneuvojen rekisteriviranomaisten dokumentteja on säilynyt

hyvin puutteellisesti, mutta osa ajallisista aukoista on mahdollista täydentää esimerkiksi Kansanhuollon ja Puolustusvoimien arkistoista. Sähköiset palvelut edistävät huomattavasti tiedon etsintää ja madaltavat kynnystä arkistotyöhön. Käynnistynyt moottoriajoneuvojen kantakortistojen massadigitointiprojekti sekä muut yksilöivien dokumenttien digitointiin liittyvät hankkeet tuottavat harrastajien käyttöön runsaasti sähköistä aineistoa. Jatkossa käsin kirjoitettua tekstiä tulkitsevalle tekoälysovellutukselle asetetaan suuria toiveita.

Lopuksi

Seminaarin lopuksi Anni Antila oli FIVA:n määritelmän pohjalta muokannut työkappaleeksi seuraavan historiallisen ajoneuvon määritelmän:

Maaliikenteessä käytetty ajoneuvo, jonka valmistusvuoden päättymisestä on vähintään 30 vuotta, jonka his-

toriallisia arvoja ylläpidetään, jota ei käytetä arkikulkuvälineenä ja jonka voidaan näin ollen katsoa olevan osa yhteistä liikkuvaa kulttuuriperintöämme.

Historiallisen ajoneuvon käsitettä voidaan hyödyntää lainsäädännössä, viranomaisten normeissa sekä historiallisten ajoneuvojen harrastamisessa ja tutkimuksessa. Historiallinen ajoneuvo tulisi nähdä ylätasoin käsitteenä, eikä sitä pidä asemoida uutena luokkana aiempien erilaisten nimitysten oheen.

Päätettiin jatkaa Kulttuuriperinnön pyöreän pöydän toimintaa ensi syksynä ja saamaan mukaan viranomais-taho.

Lähde: Tieliikenteen kulttuuriperinnön pyöreä pöytä -seminaariaineisto

Teksti: Markku Pellinen

Kuvat: Heidi Rytty

Anni Antila ja Hannu Matikka.

KEITTÄÄKÖ?

Vesi kiehuu 100ast.
Evans 180ast

Unohda moottorin kiehuminen vaihda EVANS vedetön jäähdytinneste

Vanhoissa autoissa ja moottoripyörissä ei aina ole vesipumppua ja vaikka olisikin niin ne keittää helposti, nyt ei enää **keitä**, ei **ruostu**, ei **jäädy**, kun on **evans** neste jäähdyttimessä. Evans korvaa täysin veden ja glykoolin sekoituksen, ei korrosiota, paine pienenee joten letkut ym. kestää paremmin. Evans ei haihdu, eikä vanhene

Käy kaikkiin moottoreihin ,uusi tai vanha!

Kiehumispiste 180ast.
ei vettä, ei korrosiota
ei kiehu

Tehoa-taloudellisuutta moottorin optimoinnilla poistamme ongelmallisia komponentteja pois käytöstä Egr,Dpf,ym.ei haittaa auton toimintaa

Tankkiin Millers VSP-e Etanolisuojaus-järjestelmän puhdistus, kausisäilytys-oktaanikorotus,lyijyn korvike

BENSA-SÄHKÖ EXPERTTI

ja säädöt hoitaa yli 40 vuoden kokemuksella

LASSE MÄKELÄ

p. 0405548372 bensaexpertti@gmail.com

- KAASUTTIMET
- SYTYTYSJÄRJESTELMÄT
- AUTOSÄHKÖ
- BENSARUISKUT
- EBERSPÄCHER
- KAASUTTIMIEN VARAOSAT, HUOLTO, SÄÄDÖT
- PÄÄSTÖONGELMAT + TODISTUKSET
- WEBASTO
- MUSEOAUTOT/ ERIKOISAUTOT
- VENEKAASUTTIMET
- LATURIT, STARTIT

Perinteinen Vanhojen Autojen ja Wanhojen Wärrkien tapahtuma

Lohjansaaren Martinpihassa sunnuntaina 19.7.2020 noin klo 11.30-15.30

Tuo oma aarteesi näytille.

Musiikista vastaa SaraLee & TeeTee Jumpin' Duo. Duo soittaa juurevaa rhythm bluesia neobilly- ja jazz-vivahtein. SaraLeen kujeileva laulu yhdistettynä sielukkaaseen tulkintaan pääsee oikeuksiinsa TeeTee Jumpin' -taiteilijanimellä kulkevan roots-kitaristin omissa kappaleissa sekä tarkoin sovitetuissa covereissa.

Vapaa pääsy!

Tervetuloa!
Martinpihan väki

Seppäläntie 130, Lohjansaari,
08800 Lohja, puh 010 322 0070,
info@martinpiha.fi, www.martinpiha.fi

Vedetön

Jäähdytysneste

Classic Cool 180 °

Vedetön jäähdytysneste, jonka koostumus on kehitetty erityisesti klassikkoautoja varten, Classic Cool 180° suojaa moottorin jäähdytysjärjestelmää välillä -40°C...+180°C. Tämän tuotteen ainutlaatuiset ominaisuudet estävät monien vesiperustaisien jäähdytysnesteiden aiheuttamien ongelmien syntymisen, kuten ylikuumenemisen ja korroosion.

Ei vettä – Ei ylikuumenemista

Classic Cool 180° -jäähdytysnesteen kiehumispiste on 180°C eikä se kiehu yli.

Ei vettä – Ei korroosiota

Vedessä on happia ja happi mahdollistaa korroosion syntymisen

Classic Cool 180° eliminoi korroosion.

Ei vettä – Ei painetta

Classic Cool 180° -nesteen ansiosta jäähdytysjärjestelmä voi toimia paljon pienemmällä paineella, joka parantaa moottorin komponenttien kestävyyttä.

Ei vettä – Ei sylinteriputkien pistesyöpymistä

Classic Cool 180° vähentää merkittävästi pistesyöpymisen mahdollisuutta verrattuna vesiperustaisiin jäähdytysnesteisiin.

Ei vettä – Enemmän tehoa

Classic Cool 180° eliminoi ylikuumenemisesta aiheutuvan ennenaikaisen nakutuksen.

Tiede

Perinteiset vesiperustaiset jäähdytysnesteet säännöllisesti ylittävät termisen rajan, joka erottaa tehokkaan kuplakiehumisen (A) tehottomasta kriittisestä lämmönsiirtymästä (Critical Heat Flux = CHF). CHF merkitsee tilannetta, jossa siirrytään pois kuplakiehumisesta. Kun näin tapahtuu moottorin jäähdytysjärjestelmässä, kuumien pisteiden alueelle syntyy höyrykuplia (B). Koska höyry kykenee siirtämään vain 1/30 veden siirtämästä lämmöstä, kohteen metallin lämpötila kohoaa nopeasti. Tämä johtaa ennenaikaiseen nakutukseen.

4 Life = Elinikäinen

Evans-jäähdytysnestettä ei tarvitse vaihtaa uuteen. Evans suojaa moottoria koko sen käyttöajan.

Pakkasneste

Evans-jäähdytysneste ei jäädy edes -40°C pakkasessa. Muuta pakkasnestettä ei tarvita.

Myrkytön

Evans-jäähdytysneste sisältää patentoitua DeTox™ lisäainetta ja siksi se on luokiteltu myrkyttömäksi EP A-hyväksytyn laboratorion toimesta. Kuitenkin, kuten muidenkin kemikalien kohdalla, ainetta ei pidä nauttia. Se täytyy pitää poissa lasten ulottuvilta. Vältä sen pääsyä kosketukseen silmiin ja ihoon. Jos kosketusta tapahtuu, huuhtelee silmät ja kädet runsaalla vedellä.

Prep Fluid

Imee itseensä veden.

Ennen kuin jäähdytysjärjestelmä täytetään Evans-jäähdytysnesteellä, järjestelmä pitää saada mahdollisimman vedettömäksi. Evans Prep Fluid imee hydroskooppisesti järjestelmästä sinne tyhjennyksen jälkeen jääneen veden.

**Myynti: Benza-Sähkö expertti Klaukkala
Lasse Mäkelä 0405548372**

RASKAAN KALUSTON HIUKKASSUODATTIMET JA KATALYSAATTORIT

Merkki	OE	Tyyppi	Fenno
SCANIA	1743549 1881662	DOC	T22509
SCANIA	1928891 1548342 1928892	SCR	T22518
SCANIA	1928893 1541622	SCR	T22517
SCANIA	2097594 570759 2269640	DPF	T22416
VOLVO	21716417	DPF	T27419
VOLVO	21794709 85020453 85013698 21750157	DPF	T27421
VOLVO	21716414 21716416	DPF	T27422

**Huippulaadukas uusi
tuotesarja alkuperäistä
vastaavalla mitoituksella!
Kysy kotimaista vaihtoehtoa
huoltokorjaamoltasi ja
varaosaliikkeistä!**

